

SZENTENDRE VÁROS HORVÁT NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT ELNÖKE

Az előterjesztés előkészítésben közreműködött:
Önkormányzati és Ügyfélszolgálati Iroda

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

ELŐTERJESZTÉS

a szentendrei malmok horvát-dalmát vonatkozású emlékeinek kutatásáról
(A szentendrei horvát nemzetiség kulturális öröksége, az ezzel kapcsolatos gasztronómiai szokások feltárása)
(Készült: a Képviselő-testület 2022. július 12-i ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

Vezetői összefoglaló:

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat a szentendrei dalmát családok kutatása nyomán lelt rá azokra a dalmát molnárokra, akik 17. századtól a város megbecsült iparosai voltak. Dr. Balázs György néprajzkutató, a molinológia, azaz a malomkutatás tudományának hazai vezetője felajánlotta együttműködését a kutatás folytatására, a szentendrei malom-emlékek összegyűjtésére, publikálására.

Költségvetési hatás: a kutatómunka előreláthatólag átnyúlik a 2023. év első félévére, összköltsége cca. 250.000, -Ft összegű kiadást eredményez a nemzetiségi önkormányzat számára.

Részletes kifejtés:

A 16. századtól a 20. század közepéig szentendrei vízimalmok voltak a Dunán, és részben a Bükkös-patakon is. A kis patakon Izbégtől nem messze, a Kőhegy felé, a jobb oldalon, ahol átvezet a földút és kiszélesedik a patakmeder, dalmát (horvát) nyelvű feliratokat találtak 20 évvel ezelőtt. A 18. század közepi összeírás szerint Szentendrén nyolc molnár dolgozott, Szentendre négy utolsó Duna-malma még a két világháború között is működő hajómalom volt. A hajómalom olyan, két úszó testen nyugvó malomszerkezet, amelyet lehorgonyoztak, és a vízáramlat segítségével végezte az őrlést. Egyik ismert vízimalmár dalmát család volt a Miakich. A Négy malmok rétje a horvát-dalmát közösség kultikus helye volt 1949-ig, itt tartották az ősök az Ivan dan festáját több évtizedig. A szentendrei malmok többsége azonban nem a Duna folyóhoz kötődött, hanem a város patakjához a Buscinához, amely helyenként sebes folyású, a nagy nyári felhőszakadásokkor veszedelmesre duzzadó volt, ezért a malomcsatornák és árkok különös veszélyt és gondoskodást igényeltek, amely három izbégi dalmát család feladata volt. A Bükkös-patak partján állott patakmalomok közül a Deim-malom egy 1804-ben letelepedett német családé volt. A patak menti egykori Rohr malom, korábban a Bleszits családé volt, a város 1762-ben készült térképén fellelhető. A város másik híres malma később malom-vendéglője „a Gilitzer” malom volt, ugyancsak a Bükkös partján. A Gruber malom az izbégi nagy-hídnál működött. Ezután a Gernédli-malom, majd a Nérics-féle malom, őt követte a Deim-malom, s a sor a Nedelko-malommal zárult a mai szentendrei Piac-téren. Időközben megtaláltak egy papírmalom maradványait is a Hauszmann birtok környékén.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. a levéltári források és az eddig rögzített adatok alapján Dr. Balázs György előerővel működő, vízi és szélmalom kutató irányításával megkezdí a szentendrei malmok horvát-dalmát vonatkozású emlékeinek kutatási programjának előkészítését, továbbá elkezdí az oral history-t, valamint tárgyi és tereptárgyi emlékek feltérképezését, gyűjtését.
2. a kutatómunka cca. 250.000, -Ft összegű kiadásának fedezetét a nemzetiségi önkormányzat költségvetése biztosítja.

Felelős: nemzetiségi önkormányzat elnöke

Határidő: 1.-2.pont: folyamatos

Szentendre, 2022. július 4.

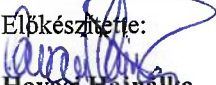

Benkovits György
nemzetiségi önkormányzat elnök

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.
Szentendre, 2022. július 4.

dr. Schramm Gábor
jegyző

A projekt megvalósításához szükséges 250.000, -Ft összeg a nemzetiségi önkormányzat költségvetésben rendelkezésre áll.

Novák Andrea
pénzügyi irodavezető

Előkészítette:
Havasi Hajnalka
nemzetiségi ügyintéző

Ellenőrizte:

dr. Remele Antónia
irodavezető